

GYLLEUDBRINGNING TIL VÅRSÆD

Miljø- og
Fødevareministeriet

gudp

Dette projekt medfinansieres af "Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram", (GUDP) under Fødevareministeriet.

Optimér anvendelsen og udnyttelsen af gylle – og husk reglerne.

INDHOLD:

Gylle før såning eller efter fremspiring?

Gød optimalt - kend din gylle!

Husk reglerne

GYLLE FØR SÅNING ELLER EFTER

FREMSPIRING?

Den højeste og mest sikre markeffekt af gylle til vårsæd opnås ved udbringning inden såning, hvor gyllen dækkes af jorden, og ammoniaktabet derfor er minimalt.

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der to udbringningsmetoder, hhv. nedfældning eller forsuring og slangeudlægning med efterfølgende indarbejdning. Ved nedfældning opnås en placeringseffekt, og ingen anden udbringningsteknik har samme lugtreducerende effekt. Gyllen bør udbringes så tæt på såning som muligt, fordi en tidligere udbringning kan øge risikoen for kvælstoftab, især på sandjord i nedbørsrige egne.

Tidligere forsøg har vist, at nedfældning virker lige godt, uanset om det sker før eller efter pløjning.

Forsuring til vårsæd kan have fordele:

- Marken kan fuldgødskes med gylle, idet svovlbehovet dækkes af svovlsyren, og
- Hvis gyllen tankforsures, kan eget udbringningsudstyr anvendes.

Udsættelse af det optimale såtidspunkt kan koste dyrt, ligeså strukturskader. Så hvis marken ikke er farbar til færdsel med tunge gyllevogne, kan det være en god idé at få sået og så udbringe gyllen i den fremspirede afgrøde. Udsættelse af såtidspunktet har i tidligere vårbygforsøg kostet 20 kg kerne om dagen pr. ha (fra slutningen af marts til slutningen af april). Jo senere såning, des større tab.

Rettidig etablering kan derfor betyde, at gylleudbringningen må udsættes. 2 års vårbygforsøg med forskellige gyllestrategier har vist en forholdsvis høj N-udnyttelse – også efter fremspiring. Efter såning går der dog lang tid, inden afgrøden er så tæt, at den kan begrænse risikoen for ammoniaktab ved udbringning. Der skal derfor ekstra fokus på vejrforholdene ved udbringning, når gyllen slangeudlægges efter såning. Vindstille vejr med udsigt til nedbør eller aftenudbringning er ofte ideelt.

Ammoniaktabet ved overfladeudbringning kan begrænses ved tilsætning af syre, hvis:

- Vejret driller
- Gyllen er tyk
- pH-værdien i gyllen er høj
- Afgrøden er lille
- Jorden er tør og skorpet

Hvis man ønsker at udbringe gylle med slanger i buskningsstadiet, skal marken, inden såning om foråret og uanset gylletype, være grundgødet med en mindre kvælstofmængde i handelsgødning.

Den forventede markeffekt af kvælstof i gylle til vårsæd kan ses i nedenstående tabel. Tallene i parentes viser intervallet, hvor de fleste forsøg befinder sig indenfor. Tabellen viser, at der kan tabes op til 50 procents effekt af ikke at udnytte gyllen optimalt – ved fuld harmoni svarer det til

60 kg kvælstof pr. ha.

Tabel 1. Markeffekt af gylle til vårsæd

	Før såning		Efter såning Tidligt forår (st. 1-20)	Efter såning Sent forår (st. 30-32)	
	Nedfældet	Forsuret, slangeudlagt	Slangeudlagt	Forsuret, slangeudlagt	Slangeudlagt
Svinegylle	80 (70-90)	80 (70-90)	65 (45-85)	65 (55-80)	55 (40-80)
Kvæggylle	70 (60-80)	70 (60-80)	55 (40-85)	55 (40-70)	40 (15-55)
Afgasset gylle	80 (70-90)	80 (70-90)	60 (45-85)	65 (55-80)	50 (40-80)

GØD OPTIMALT - KEND DIN GYLLE!

Ud over at kende niveauet for markeffekten af den valgte udbringningsstrategi, er det vigtigt at kende mængden af udbragte næringsstoffer.

Gylle varierer meget mellem besætninger – og svarer sjældent til normberegningen. En optimal gødningsstrategi kræver derfor kendskab til gyllens indhold af næringsstoffer for at ramme det økonomisk optimale tilførselsniveau. Der kan læses om gylleanalyser i denne [dyrkningsvejledning](#). Tilpas doseringen til indhold, forventet markeffekt og evt. supplerende handelsgødning.

Jo senere tilførsel af kvælstof, des mere ender som protein i kernen. Ved afregning til maltbyg skal proteinindholdet være mellem 9,5 og 11, for at der ikke kommer fradrag. Ved gylleudbringning efter fremspiring øges risikoen for en for høj proteinprocent, specielt hvis der bliver en periode med tørke, eller hvis jorden indeholder meget kvælstof, f.eks. fra en vellykket efterafgrøde.

[Til top](#)

HUSK REGLERNE

Da forsuring ikke har helt samme effekt som nedfældning, målt på ammoniakfordampningstab, skal der ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen forsuers 0,2 ha i vintersæd for hver ha, der forsuers og slangeudlægges *inden såning af vårsæd*. Inden gyllen udbringes, skal kommunen informeres om hvilke arealer, der anvendes forsuring til efter [Teknologilistens](#) regler. Læs evt. herom i [RegelInfo 290](#).

Teknik	Gylletype	pH-krav
SyreN og SyreN+	Kvæg- og svinegylle	Maks. 6,4

Markforsuring	Øvrige gylletyper + biogasgylle	Maks. 6,0
Kyndestoft AcidLine +/- Markforsuring	Alle gylletyper + biogasgylle	Maks. 6,0
Tankforsuring	Alle gylletyper + biogasgylle	5,5 - maks. 6,0 ved udbringning
Infarm Staldforsuring	Kvæg- og svinegylle	5,5 - maks. 6,0 ved udbringning

Der er frit valg mellem de godkendte forsuringsteknikker. Om man vælger tank- eller markforsuring kan afhænge af:

- Priser
- Hvor meget gylle man ønsker at forsure
- Om der anvendes eget gylleudstyr

[Til top](#)

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.